

vergadering **C218**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 23 maart 2022

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over diversiteit in bestuursfuncties bij sportclubs en -federaties – 2108 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Els Ampe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het amateurvoetbal waar maandelijks 32 racisme-incidenten worden gemeld – 2176 (2021-2022)	6

**VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over diversiteit in bestuursfuncties bij sportclubs en -federaties
– 2108 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, op 8 maart, niet toevallig samenvallend met Internationale Vrouwendag, organiseerde Game Changers samen met Women On Board een rondetafel in opdracht van Sport Vlaanderen. De rondetafel, met de titel 'Meer vrouwen aan het stuur in de sport' was volgens Philippe Paquay een noodzakelijkheid. "De cijfers nopen ons ertoe", zei hij. En dat klopt: hoewel 41 procent van de leden van sportclubs vrouwelijk zijn, worden die cijfers helemaal niet benaderd als het gaat over leidinggevende functies in die clubs. Dat gaat over slechts 16 procent.

Nochtans heeft een grotere vrouwelijke aanwezigheid in bestuursfuncties een absolute meerwaarde. Niet alleen als signaal naar de buitenwereld werkt het imago-versterkend, maar vrouwelijke aanwezigheid is natuurlijk ook een troef in discussies en in bepaalde problematieken die leven in de sportwereld. Denk maar aan alle problematieken rond grensoverschrijdend gedrag. Ik noem gewoon één voorbeeld.

Bovendien is er ook de neiging om vrouwen in bestuursfuncties aan te werven om vrouwensport te coördineren, maar dat werpt de logische bedenking op dat vrouwen evengoed de aspecten van mannensport kunnen managen als beslissingnemers. Die schotten optrekken, is naar mijn mening nergens voor nodig.

Om die problematiek ook hier aan te kaarten, heb ik de volgende vragen, minister. U was ongetwijfeld op de hoogte van de rondetafel in opdracht van Sport Vlaanderen, maar was dat een initiatief dat bottom-up kwam en waar Sport Vlaanderen zich achter gezet heeft, of is dat iets dat effectief begonnen en getrokken werd vanuit Sport Vlaanderen? Hoe evalueert u de discussie aan de tafel? Welke inzichten neemt u daaruit mee voor uw beleid?

Plant u extra acties om de vrouwelijke vertegenwoordiging te stimuleren? Met de aankomende wijziging van het Sportfederatiedecreet is er een ideaal momentum om hier verder aan te werken. Ziet u daar bepaalde pistes die haalbaar zijn?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Meer vrouwen en meisjes in de sportsector is absoluut belangrijk. Ik heb het dan natuurlijk niet alleen over meer actieve vrouwelijke sportbeoefenaars, maar vooral ook over een meer evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen aan het sportstuur, en dus in het sportbestuur. Dat gaat over bestuurders, maar evengoed over officials, trainers, de omkadering in ruime zin. Ik heb dat ook als een concrete doelstelling opgenomen in de beleids- en begrotings-toelichting (BBT) Sport. Voor de uitwerking ervan heeft Sport Vlaanderen samen met mijn kabinet een strategische werkgroep opgericht. Vanuit de schoot van die werkgroep zijn er al minstens drie concrete initiatieven gerealiseerd of opgestart.

Ten eerste gaat het over de publicatie van een factsheet over de man-vrouwverhouding in de georganiseerde sport in Vlaanderen. U verwijst onder andere naar enkele cijfers daaruit: 41 procent vrouwelijke leden bij de sportclubs, 33 procent vrouwelijke trainers en 26 procent vrouwelijke sportclubbestuurders. Bij de Sportfederatie bedraagt het aantal vrouwelijke bestuurders 16 procent. De factsheet is trouwens ook te consulteren via het kennisplatform van Sport Vlaanderen.

Ten tweede is er een externe consultancy- en begeleidingsopdracht rond het man-vrouwevenwicht aan het sportstuur van de sportfederaties. Die opdracht gebeurt met IDEA Consult en in samenwerking met Rosa en het Internationaal Centrum Ethiek in de Sport (ICES) en bestaat uit twee delen: enerzijds een bevraging bij de gesubsidieerde Vlaamse sportfederaties over vrouwen in het bestuur en de omkaderingsfuncties bij de sportfederaties zelf, en anderzijds een pilootproject bij drie sportfederaties waarbij de federaties op weg geholpen worden om meer vrouwen aan te trekken op sleutelposities in hun organisatie.

En ten derde is er de rondetafel op Internationale Vrouwendag. Daar zijn verschillende thema's aan bod gekomen zoals opleidingen tot trainer, bestuurder en official, de rol van sponsors en organisatoren, de impact van regelgeving en de zichtbaarheid van vrouwelijke rolmodellen. In functie van verdere acties ga ik de volledige inzichten en eindrapportering van de rondetafel, en de externeconsultancyopdracht inclusief de resultaten van de pilootprojecten – qua timing zitten we dan in mei – aangrijpen om dit te bespreken, ook in de strategische werkgroep. In een volgende stap zullen de partners zoals de Vlaamse Sportfederatie en het Centrum Ethiek in de Sport betrokken worden om die concrete acties te gaan opzetten en uitrollen.

Tijdens de rondetafel presenteerde Idea Consult al de eerste resultaten van de bevraging. Daaruit blijkt alvast dat 70 procent van onze sportfederaties meer vrouwen op centrale posities willen om hun werking te verbeteren. Het momentum is er, de vraag is er, dat willen we niet onbenut laten, daar gaan we verder uitvoering aan proberen te geven, maar niet voordat wat we besteld hadden, gerealiseerd is en we met die data aan de slag kunnen.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter, minister, goed te horen dat 70 procent de mogelijkheid ziet of vragende partij is om meer vrouwen op te nemen in bestuursfuncties. Het momentum is er wel degelijk, niet in het minst omdat elke vereniging op zoek is naar nieuwe vrijwilligers, naar nieuw bloed, ook in bestuursfuncties. Het momentum is er. Op verschillende vlakken komen dingen samen die het momentum creëren waarop we kans hebben om die vrouwelijke aanwezigheid in bestuursfuncties, in leidinggevende functies van sport- en andere verenigingen te stimuleren.

Ik vind het verstandig om te wachten tot we alle informatie hebben verzameld. Ik begrijp dat we dat in mei mogen verwachten. Ik zal er zeker later nog op terugkomen om de ijzers in het vuur te houden en de acties effectief in de praktijk te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voorzitter, minister, als een van de twee vrouwen ben ik blij dat ik hier kan tussenkomen. Ik dank de collega voor zijn vraag hierover. De strijd om meer vrouwen op dergelijke functies te krijgen, is al een tijd bezig. De topatleten Evi Van Acker en An Wauters hebben er al de aandacht op gevestigd. De cijfers van vrouwen in bestuursfuncties, ik wil het nog eens herhalen, die zijn redelijk dramatisch. Nu is het 16 procent, maar ik vroeg het op in 2020 en toen was het 14 procent. Het gaat met een slakkengang.

De kwestie kon niet actueler zijn, nu voetbalclub Antwerpen met Marc Overmars een sportief directeur binnenhaalt die zich bij zijn vorige club Ajax veelvuldig heeft bezondigd aan grensoverschrijdend gedrag. Die beslissing blijkt genomen te zijn zonder vrouwen binnen de club te consulteren. We zijn ervan overtuigd dat met meer gendergelijkheid in de raad van bestuur dergelijke ethische blunders misschien in de toekomst vermeden zouden kunnen worden.

Ik heb al eerder gepleit voor quota zodat minstens een op de drie bestuursleden vrouw is. Zonder quota blijft de drempel zeer hoog voor vrouwen om zich tussen

de mannen te gaan wringen in de mannenbastions van besturen van sportfederaties en -clubs. Daarom pleiten wij ook om naast die quota een algemene maximumtermijn van twaalf jaar in te voeren, want het is niet meer van deze tijd dat enkel oude mannen sportbonden leiden.

Ik heb twee vragen, minister. Hoe staat u tegenover quota voor vrouwen in besturen? Indien negatief – wat ik denk –, hoe wilt u dan het aantal vrouwen in de sportbesturen verhogen? Ik hoor van plannen en samenkomsten en rondetafels, maar ik herhaal: in 2020 14 procent, in 2022 16 procent.

Bent u bereid om een maximumtermijn te installeren voor bestuursmandaten zodat er ruimte komt voor nieuwe ideeën, mensen en vrouwen?

De voorzitter: De heer Muylers heeft het woord.

Philippe Muylers (N-VA): Collega's, dank u wel om het onderwerp opnieuw ter sprake te brengen. Als je vraagt of er meer vrouwen in het bestuur moeten komen, denk ik dat iedereen of toch steeds meer mensen daar wel de zin van inzien. Ik ga er altijd van uit dat voor alle bestuurders geldt dat iemand in het bestuur komt op basis van zijn competenties. Ik hoop dat het niet is voor het extra geld dat daarvoor gekregen is. Het moet zijn omdat ook een federatie beseft dat een gedifferentieerde raad van bestuur een meerwaarde is omdat er meer meningen aan bod kunnen komen.

De problematiek werd in het verleden al beschreven in de code 'Goed Bestuur'. Nota bene, collega, in die code staat ook een maximum termijn voor bestuurders indicatief vermeld. Zo kom je niet in een systeem terecht waarin bestuurders gedurende jaren blijven hangen.

Minister, het initiatief dat in opdracht van Sport Vlaanderen is gestart met 'Game Changers' en 'Women on Board' voor de rondetafel is een heel goed initiatief. De problematiek gaat echter veel ruimer dan alleen de sport. Waren er nog andere organisaties of beleidsdomeinen bij betrokken? Ook anderen hebben er nood aan om te bekijken op welke manier er meer vrouwen op die bestuursplaatsen kunnen terechtkomen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben absoluut geen voorstander van quota, in welke zin dan ook. Ik vrees voor een tegenovergesteld effect: dat vrouwen niet op basis van hun verdiensten, talenten en kwaliteiten, die we allemaal erkennen, maar gewoon op basis van geslacht dreigen te worden opgenomen in een bestuur. De vrouwelijke bestuurders die we dan net wel vanwege die kwaliteiten zouden willen binnenhalen, zouden dan mogelijk een ander label, een ander cachet genieten. Dat hypothekeert heel de nobele doelstelling.

We zullen op grond van de data en de aangeleverde suggesties bekijken hoe we daarin verder gaan, ook in relatie tot de code goed bestuur.

Ik weet niet wie er bij die rondetafel allemaal aan tafel zat. Bij mijn weten waren het toch vooral mensen uit de sportsector. Er waren ook externen, onder andere professor Veerle Draulans, een genderspecialiste. Ook Annelies D'Espallier, ombudsvrouw gender, u welbekend. Ook Sandra Gobert van het Instituut voor Bestuurders (GUBERNA) was daar. Die hebben ter zake toch wel wat expertise. Er waren ook ex-topsporters: Ann Wauters, Evi Van Acker, Kim Gevaert en Gitte Haenen. En voor de sportorganisaties hadden we Cédric Van Branteghem, Kris Bellon, Gijs Kookken voor tennis, Marc Verneirt voor golf en Frank Glorieux voor wielrennen. Bij mijn weten waren er geen andere beleidsdomeinen. Maar het zou wel zinvol zijn om wat dat betreft de grenzen te overschrijden want de ondervertegenwoordiging

van vrouwelijke bestuurders is inderdaad geen uniek gegeven voor sport, zij manifesteert zich ook in andere beleidsdomeinen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Els Ampe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het amateurvoetbal waar maandelijks 32 racisme-incidenten worden gemeld – 2176 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Open Vld): Minister, er worden elke dag meldingen gedaan van racisme. De maand maart staat, zoals de afgelopen jaren, volledig in het teken van diversiteit, gelijkheid en inclusie. Een jaar geleden lanceerden de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) en Voetbal Vlaanderen het Come Together-actieplan om discriminatie in het voetbal uit te schakelen.

Nu blijkt dat de mensen dit wel vlotter melden: 843 meldingen, waarvan bijna de helft over racisme. Dat zijn er dus 32 per maand of bijna 1 per dag. Dat is toch ontzettend veel?

In dezelfde periode heeft de KU Leuven ook een onderzoek gedaan, waaruit bleek dat 37 procent van de bevraagde jeugdvoetballers tussen 10 en 20 jaar ooit racistische opmerkingen kreeg. Dat is onaanvaardbaar. Het is veel te veel en duidt toch aan dat er echt een probleem is.

Daarom heb ik een aantal vragen u, minister.

Eerst en vooral heeft RSCA Anderlecht een soort charter voor de ouders van hun spelertjes, dat ze ook moeten tekenen. Ik denk dat dat een goed voorbeeld is van hoe je aan ouders kunt duidelijk maken wat wel en niet kan op een veld. De vraag is nu of andere voetbal- en sportploegen dat ook hebben. Hebt u er zicht op welke ploegen gedragsregels hebben of verspreiden?

Hoe staat u tegenover de eerste evaluatie van het Come Together-actieplan? Zijn er volgens u elementen die ontbreken?

Welke maatregelen zijn er volgens u nodig om de discriminatie in het jeugdvoetbal helemaal weg te werken?

Kunt u eventueel ook subsidiegelden laten vallen in het geval er op een bepaalde plek veel meer sprake is van discriminatie dan op een andere plek?

Wilt u de strijd opvoeren? De vraag is: hoe? Welke stappen gaat u nemen om te zorgen voor een trendbreuk?

Bent u voorstander van het actief opsporen van discriminatie? Zo ja, hoe zult u dat aanpakken?

Ik dank u alvast voor de antwoorden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Misschien wil ik in eerste instantie toch ook mijn appreciatie uitdrukken met betrekking tot de initiatieven die ook door de voetbalsector worden genomen over dit thema. Er is hieromtrent al heel veel inkt gevloeid en er zijn al

heel wat debatten gevoerd. Het actieplan loopt nu sinds een jaar en het feit dat er meldingen binnenkomen en dat men vlotter de weg vindt naar een meldpunt, is op zich een goed signaal, wat mij betreft. Dat neemt niet weg dat elk geval van racisme er een te veel is, maar nu kunnen we het probleem ten minste zonder taboes duidelijk in kaart brengen en kunnen we er iets tegen ondernemen.

Heel veel wordt gevat binnen het integriteitsbeleidskader dat werd ontwikkeld voor de sportsector door minister Muyters. Dat gebeurde aanvankelijk vanuit de problematiek inzake seksueel grensoverschrijdend gedrag en werd vervolgens decretaal verankerd en uitgebreid naar fysiek en psychisch grensoverschrijdend gedrag. De federaties kunnen met dit kader dus echt wel aan de slag, ook in de aanpak van pesten, discriminatie, racisme of homofobie.

Voor de sportfederaties is het voldoen aan en werken rond dat integriteitsbeleid een subsidievoorwaarde, waaronder ook het stimuleren van dat beleid via de ondersteuning van sportclubs. Dat is dus ook 'trickle down', naar beneden toe. Ik kan dus ingrijpen mochten sportfederaties hier na begeleiding en ondersteuning door Sport Vlaanderen en het Centrum Ethiek in de Sport niet mee aan de slag gaan. Dan kunnen we daarop ingaan.

Vanuit de Vlaamse overheid financieren we enkel middenveldorganisaties op een structurele wijze, en dus geen sportclubs. Naar sportclubs toe is er wel de beleidsfocus jeugdsport. Met de beleidsfocus ondersteunen we de sportfederaties om een relatie uit te bouwen met hun clubs met een jeugdwerking, om zo meer en betere jeugdsportprojecten te gaan uitwerken. Via een jeugdsportfonds moet de sportfederatie de financiële middelen verdelen onder clubs die in hun jeugdwerking investeren. Binnen de beoordelingscriteria wordt ook gekeken naar de aandacht die sportclubs aan de dag leggen voor ethiek en integriteit. Ook via dat kanaal is er dus een duidelijke stimulans voor een ethisch en inclusief beleid binnen sportclubs.

Wat uw vraag betreft over een gedragscode voor sportouders, hebben we geen cijfermateriaal over het aantal clubs met een dergelijke gedragscode. Dan zouden we alle clubs daaromtrent immers moeten bevragen, met enige planlast tot gevolg.

Maar ik vind het voorbeeld dat u aanhaalt wel een goede praktijk. Dat is iets wat we zeker kunnen verspreiden. In het integriteitsbeleid dat gedragscodes op federatieniveau oplegt, wordt wel gevraagd om in te zetten op het stimuleren van zulke gedragscodes, ook op clubniveau. Dat is een concrete goede vertaling van dat beginsel.

Omdat u de ouders aanhaalt, moet ik toch ook verduidelijken dat er ook al op die doelgroep werd ingezet door bijvoorbeeld het Centrum Ethiek in de Sport (ICES) en ook het Kenniscentrum Gezinswetenschappen met een goede brochure die verdeeld werd onder sportclubs.

Ook wil ik hier het project M-factor vermelden. Dit project ontwikkelde richtlijnen voor een nieuwe motiverende coachstijl voor trainers. Daarin is ook aandacht voor het sportklimaat op clubniveau door de ontwikkeling van workshops en begeleidingstrajecten voor clubbestuurders en ouders. Veel van de kennis en expertise uit dit project werd verwerkt in de cursussen van de Vlaamse Trainersschool en dat zal ook de komende jaren nog verder worden versterkt. Verder lopen er momenteel ook twee onderzoeksprojecten om manieren uit te werken die correct omstaandergedrag stimuleren.

Ook dit jaar organiseert het ICES op mijn vraag een Week van de Ethiek van 16 tot en met 20 mei. Tijdens die week komen racisme, discriminatie en diversiteit, gender en seksuele diversiteit, grensoverschrijdend gedrag en fair play aan bod. Het centrum organiseerde in samenwerking met de Vlaamse Sportfederatie afgelopen maandag 21 maart nog een online vorming over omgaan met diversiteit binnen sportclubs naar aanleiding van de internationale Dag tegen Racisme. We

zetten dus heel wat initiatieven op het getouw in de strijd tegen racisme en discriminatie tout court in de sport.

Tot slot was er de vraag over het actief opsporen van discriminatie. Het is me niet duidelijk wat u daar concreet mee bedoelt, maar inspectie- of controlediensten sturen lijkt me niet de doelstelling of vraag. Het systeem met de meldingsmogelijkheden dat we uitgerold hebben in het Come Together-actieplan, zoals we reeds eerder bespraken in deze commissie, vind ik wel een goede praktijk en moedigen we ook aan.

De verantwoordelijkheid van ouders is belangrijk, maar ook daarover hebben we al behoorlijk wat ontwikkeld dat nog meer geduwd moet worden richting de sportclubs. De Week van de Ethiek is een momentum om wat we daaromtrent ontwikkeld hebben nog eens sterker te verspreiden. Dat is een goede aanleiding om daarmee op het terrein dan aan de slag te gaan.

Via initiatieven zoals de Week van de Ethiek wil ik dergelijke instrumenten en brochures nog actiever promoten binnen de sector, zodat men hier op het terrein ook effectief mee aan de slag gaat.

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Open Vld): Ik hoor dat er het een en ander in beweging is. Dat is goed want er is eigenlijk heel lang weinig gebeurd. Met dat Come Together-actieplan is er eindelijk een nieuwe richting ingeslagen. Minister, ik dank u ook voor uw enthousiasme daarvoor en ook voor het voorstel om eens te kijken naar het voorbeeld van hoe Anderlecht het aanpakt. Dat kan een voorbeeld zijn omdat sommige clubs gewoon niet weten hoe ze het moeten aanpakken. Daarom is een voorbeeld altijd handig. Veel mensen staan daarvoor en ze zien bijvoorbeeld dat bepaalde ouders of kinderen racistische uitspraken doen en ze weten niet goed hoe ze daarmee moeten omgaan. Maar er zijn manieren om daarmee om te gaan. Als je dat dan weet en als je een voorbeeld hebt, dan ben je eigenlijk al op de goede weg. Dus minister, dank u wel.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik wil de vraagsteller bedanken en de minister voor het antwoord. Dit is een problematiek die ook voetbal en sport overstijgt. Vorige week werd er in de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering een gelijkaardige vraag gesteld aan minister Somers. Het antwoord daar ligt ook natuurlijk in de lijn van wat we hier als antwoord krijgen.

Ik wil toch onderstrepen dat de federaties al heel wat inspanningen leveren gericht op de clubs. Het kan paradoxaal klinken, maar het feit dat er meer meldingen zijn, is niet altijd een slecht teken. Dat maakt dat het eindelijk aan de oppervlakte komt, dat het bespreekbaar wordt, dat mensen die ermee zitten ook een melding kunnen doen, terwijl vroeger vaak veel onder de waterlijn bleef en begon te etteren.

We kunnen die bereidheid van federaties en clubs dus alleen maar ondersteunen. Ik denk ook – en dat zat ook in het antwoord van minister Somers vorige week – dat we moeten komen tot het gegeven dat ook de omstaanders zich gaan afzetten tegen mensen die ongepast gedrag vertonen. Dat gaat niet alleen over racisme. Ik heb langs de lijn van het voetbalveld al allerlei scheldtirades gehoord, naar een kleurling, naar een roodharige, naar iemand die een beetje te dik is... Vaak heeft dat te maken met een vorm van haat en het destabiliseren van de ander. Dat moet de wereld uit.

Ik denk dat er op dat vlak binnen het voetbal stappen in de goede richting gezet zijn, maar het zal een werk van lange adem zijn om de mentaliteit te wijzigen. Dat kun je niet alleen maar doen door een richtlijn, dat moet wel degelijk ingebed

worden in de mentaliteit. Ik denk dat onze clubs een bondgenoot zijn in het wandelen van die weg.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik denk dat we het er allemaal fundamenteel over eens zijn dat we zulke uitingen de wereld uit willen helpen. Dat geldt trouwens niet alleen in de sport maar in de hele samenleving. Ik heb het er soms wat moeilijk mee dat het beeld wordt gecreëerd dat zulke uitingen zich in de sportsector meer zouden manifesteren dan in de rest van de samenleving. Ik denk dat dat niet zo is. Maar sport vertegenwoordigt natuurlijk een groot deel van de samenleving en daar komen heel veel mensen in groten getale samen, wat op zich goed is. Het is spijtig dat er dan soms zulke uitingen zijn van discriminatie, van welke aard dan ook.

Zo'n cultuuromslag in de hele samenleving is inderdaad een werk van lange adem. Wat de sportsector betreft, is de bereidheid alleszins zeer groot.

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Open Vld): Ik ben het eens met de minister en met de heer Van Dijck dat er een cultuurshift nodig is in de hele samenleving. In de sportwereld, in stadions met duizenden mensen, is dat natuurlijk heel zichtbaar. Maar die mensen bevinden zich op andere momenten op café, op straat, in de winkel ... Daar gebeurt het ook en daar is het minder zichtbaar. Dan is het inderdaad belangrijk, zoals de heer Van Dijck zegt, dat andere mensen ook reageren. Die cultuurshift heb je al in verschillende Amerikaanse staten, bijvoorbeeld in California, waar mensen gewoon zelf reageren. Je hebt niet altijd een overheid of een politieagent nodig. Als iemand een racistische uitlating doet, weerhoudt niets je ervan om je gedacht te zeggen en te zeggen dat je dit ongepast vindt. Daarvoor is die cultuurshift inderdaad nodig. Dat is het belangrijkste doel van de maatregelen die worden genomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.